

tere i deres Fædreland; men derved taber dog Staten i national-økonomisk Henseende. De Ungre af deres Arbejdere kunne snøre deres Kandsler og rejse med dem, men de Eldre, de, der ere gifte, kunne ikke tage deres Koner og Børn med sig i Kandselen; de maae blive her og see at erhverve deres Brød som Dag-leiere; men vi vide, at det Arbejde, man ikke er vant til fra Bårnsbeen af, gaaer det kun daarligt med. Resultatet vil derfor blive, at de efter en kortere eller længere Tids Forløb ville falde Fattigvæsenet til Byrde (Aa nei!); — jo, det have vi seet i Randbøl Sogn, da den derværende Papirfabrik blev hævet, og den var dog ingenlunde at sammenligne med dem, hvorom der her er Tale. De ville altsaa, som sagt, falde Fattigvæsenet i vedkommende Sogne til Byrde, og, naar vi saa betænke, at disse Sogne tillige tabe megen Fortjeneste ved Papirfabrikationens Ophør, saa ville vi vistnok ikke prise deres Stilling lykkelig efter en saadan Lovs Udstedelse. Man henviser rigtignok til adskillige Udveie, som f. Ex., at Papirfabrikanterne kunne kjøbe deres Klude i Udlandet, — den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns anden Valgkreds (A. Hage) henviste dem endog til Levanten, men jeg troer ikke, at der i Levanten produceres Andet end Bomulds- og Silkeklude, og disse ere idetmindst lidet skikede til at benyttes til Papirfabrikation. Det kan ligesaa lidet nytte at anvise Fabrikanterne, at de kunne faae Klude fra Afrika og Australien, thi der bruge Folk ingen Klæder og producere altsaa heller ikke Klude. Man siger fremdeles, at de i ethvert Tilfælde kunne faae dem paa Hamborg Kludemarked, men jeg troer dog, at Enhver vil indsee, at det ville de ikke kunne gjøre. Naar den danske Fabrikant kjøber 100 Pund Klude paa det Hamborg Kludemarked, maa han betale for dem en Udsørselstold af 4 Rbd., som altsaa senere maa lægges paa Papiret. Naar derimod den tydske Fabrikant kjøber andre 100 Pund Klude i Tydsland og producerer 70 Pund Papir deraf og indfører dem her i Landet — og jeg antager, at Halvparten er Trykpapir, Halvparten Skrivpapir; — saa kommer det Forhold ud: naar vi for

told og for Skrivpapir 4 Rbd. 16 $\frac{1}{2}$, saa bliver det et Mellemtal af 3 Rbd. 32 $\frac{1}{2}$, altsaa for 70 Pund 14 Mk.; men vor Fabrikant maa betale Kludene med 4 Rbd. mere end den tydske, og altsaa er det aabenbart, at han ikke kan kjøbe Klude paa det Hamborg Kludemarked, thi den tydske Fabrikant vil kunne udsælge ham med 10 Mk. for hver 70 Pd. Papir. Man henviser fremdeles Fabrikanten til, at naar Kludene ere dyre, maa han faae dem til at strække længere; han kan blande dem med Jord eller Lignende, men disse Blandinger har jeg ikke nogen stor Tro til; ligesaa lidet som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har havt det. Jeg kan ikke begribe, at Jord kan indgaae nogensomhelst anden end en blot mekanisk Forbindelse med Papir, og saa maa den ogsaa mekanisk kunne udskilles; med andre Ord: jeg anseer det for høist sandsynligt, at, naar vi have en Obligation skreven paa et saadant Papir, og vi lægge det paa et fugtigt Sted — og Gjemmerne paa Landet ere desværre som oftest fugtige —, saa vil om en kort Tids Forløb Jorden, ved Fugtighedens Indvirkning, mekanisk udsøndres; der blive Huller i Papiret, det falder fra hinanden, og det kunne vi ikke være tjente med; naar vigtige Ting ere skrevne derpaa. Nei! lad os hellere hjælpe vore Fabrikanter til at blive ved at behandle os som ærlige Mænd; derved ere baade de og vi bedst tjente. Der er endelig anvist en tredje Udvei, idet man har sagt: ja, saa faae Fabrikanterne at knappe af paa deres Arbejdere, det er for galt at aflægge en Papirmager med Ligesaameget, som Staten giver en Adjunct ved en Latinskole. — Men, jeg siger: lad os ikke friste dem til at gjøre det; lad os hellere takke Gud for, at det ikke er kommen saavidt her i Danmark, at vore Fabrikherrer maae leve ikke blot af deres Arbejders Svæd, men ogsaa af deres Taarer, saaledes som Tilfældet er i England, hvor der i Fabrikdistrikterne ofte hersker den største Glendighed. (En Stemme: Det er ikke sandt!). Mange Betragtninger i engelske Blade tyde idetmindst derpaa. Den Hovedsætning, hvortil de, som forsvare den lave Udsørselstold, altid vende tilbage, er den, at det strider imod al fornuftig